

HUDUT KAPILARINDA UYGULANACAK SAĞLIK İŞLEMLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 –(1) Bu Yönetmeliğin amacı, uluslararası havaalanı, liman, kara hudut kapıları ile bunların gümrüklü alanlarında halk sağlığı risklerinin, uluslararası yayılım yoluyla Türkiye'ye girişine karşı alınacak tedbirlerle ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (Değişik:RG-17/8/2019-30861)

(1) Bu Yönetmelik; 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 29 uncu maddesine, 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesininin 653 üncü ve 796 ncı maddelerine, 10/3/1954 tarihli ve 6368 sayılı Kanunla onaylanan Uluslararası Sağlık Tüzüğüne ve 3/6/1975 tarihli ve 7/10100 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Uluslararası Cenazelerin Nakli Anlaşması hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- Bakan: Sağlık Bakanı,
- Bakanlık: Sağlık Bakanlığını,
- DSÖ: Dünya Sağlık Örgütünü,
- Düzenli göç: Yabancıların, yasal yollarla Türkiye'ye girişini, Türkiye'de kalışını ve Türkiye'den çıkışını,
- Düzensiz göç: Yabancıların yasadışı yollarla Türkiye'ye girişini, Türkiye'de kalışını, Türkiye'den çıkışını ve Türkiye'de izinsiz çalışmasını,
- Gemi sağlık denetim görevlisi: Türk limanlarına gelen gemilerde sağlık denetimi yapmaya ve uluslararası sağlık belgelerini denetleme ve düzenlemeye yetkili olarak, Genel Müdürlük tarafından eğitimden geçirilerek sertifikalandırılmış sağlık personelinin,
- Genel Müdür: **(Değişik ibare:RG-17/8/2019-30861) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü,**
- Genel Müdürlük: **(Değişik ibare:RG-17/8/2019-30861) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü,**
- Halk sağlığı riski: Uluslararası düzeyde yayılabilecek veya ciddi ve doğrudan bir tehlike gösterebilecek durumlar başta olmak üzere, insan sağlığını olumsuz yönde etkileyebilecek kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer bir olay ihtimalini,
- Kabul edilemez yolcu: Kamu düzeni, kamu güvenliği veya kamu sağlığı bakımından ülkeye kabul edilmeyen yolcu,
- Karantina: Bir enfeksiyon ya da kontaminasyonun olası yayılmasını önlemek amacıyla, hasta olmayan şüpheli kişilerin veya şüpheli yolcu eşyası, konteynerler, taşıtlar veya malların faaliyetlerinin kısıtlanması veya diğerlerinden ayrılması,
- Kontaminasyon: Bir insan ya da hayvan bedeninin yüzeyinde, tüketilmek üzere hazırlanmış bir ürünün içinde ya da üzerinde veya taşıtlar da dâhil olmak üzere cansız diğer maddeler üzerinde halk sağlığı riski oluşturabilecek enfeksiyöz ya da toksik bir etkenin ya da maddenin varlığını,
- Mahallin mülki idare amiri: Büyükşehirler dâhil ilçelerde kaymakam, ilerde valiyi,
- Merkez: Genel Müdürlüğün havaalanı, liman ve gerektiğinde bazı kara hudut kapılarında da bulunan sağlık denetleme merkezini,
- Sağlık denetim görevlisi: Hava ve kara hudut kapılarında sağlık denetimine ilişkin iş ve işlemler konusunda Genel Müdürlük tarafından eğitimden geçirilerek yetkilendirilmiş sağlık personelinin,
- Serbest pratika: Bir geminin, bir limana giriş, indirme veya bindirme, yük ve ambar yükleme veya boşaltma; bir hava taşıtının, inişten sonra indirme veya bindirme, yük ve ambar yükleme veya boşaltma; bir kara taşıma aracının, varıştan sonra indirme veya bindirme, yük ve ambar yükleme veya boşaltma iznini,
- Şüpheli: Halk sağlığı riskine maruz kaldığı ve hastalığın yayılmasına muhtemel bir kaynak oluşturduğu düşünülen kişiler, yolcu eşyası, yük, konteyner, taşıtlar, mallar veya posta paketlerini,
- Tecrit: Hasta ya da kontamine olmuş kişilerin veya etkilenmiş yolcu eşyasının, yükünün, konteynerlerin, taşıtların ya da posta paketlerinin enfeksiyonun veya kontaminasyonun yayılmasını önleyecek şekilde diğerlerinden ayrılması,
- Tüzük: Dünya Sağlık Örgütü tarafından yayımlanan Uluslararası Sağlık Tüzüğü, DSÖ,
- Ulusal odak noktası: Türkiye ve Tüzük irtibat noktaları ile Tüzük kapsamında her an ulaşılabilecek şekilde haberleşmek üzere belirlenmiş ulusal merkezi,
- Uluslararası önemi haiz halk sağlığı acil durumu: Bir hastalığın, uluslararası yayılma yoluyla diğer devletler için halk sağlığı riski oluşturduğu, eşgüdüm içinde uluslararası yanıtta bulunulmasını potansiyel olarak gerekli kıldığı tespit edilen olağandışı olayı, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Görev, Yetki ve Sorumluluklar

Hudut kapılarında sağlık denetimleri

MADDE 4 –(1) Hudut kapılarında sağlık denetim hizmetleri diğer işlemlere göre öncelikli olarak yerine getirilir. Genel Müdürlük uluslararası havaalanı, liman, kara hudut kapıları ile bunların gümrüklü alanlarında, sağlık denetimlerinin nasıl yürütüleceğini belirleyerek, iş ve işlemlerinin yürütülmesi için yeteri kadar sağlık personelinin gündüz ve gerektiğinde gece göreve hazır halde bulundurulur.

(2) Hudut kapılarında merkezlerin açılması veya hizmetlerin başka merkezler üzerinden verilmesi ya da mobil merkezlerce yerine getirilmesi Bakanlığın uygun görmesiyle Genel Müdürlükçe belirlenir. Merkezlerin bu Yönetmelikte belirtilen iş ve işlemleri yürütmesi için gereken ve hizmetin durumuna elverişli olacak yerler, Genel Müdürlüğe tahsis edilir.

(3) Tüm hudut kapılarında; Tüzük kapsamında yapılacak sağlık denetimi ile halk sağlığına yönelik önlemlerle ilgili iş ve işlemleri belirlemeye Genel Müdürlük yetkilidir. Genel Müdürlük uluslararası havaalanı ve limanlar ile bunların gümrüklü alanlarında, sağlık denetim hizmetlerini merkez personeliyle, kara hudut kapıları ile bunların gümrüklü alanlarında, ilgili il sağlık müdürlüğü personeli ile yapar. Genel Müdürlük gerekli görülen durumlarda bazı kara hudut kapılarında merkez şeklinde teşkilatlanarak görev yapar.

(4) Hudut kapılarında bulunan araçların mürettebatının, yolcularının, gümrüklü alan içerisinde görev yapan özel ve resmi kurum çalışanlarının DSÖ tarafından bildirilen halk sağlığı acil durumlarından birisine maruz kaldığından şüphelenildiği takdirde; Genel Müdürlük her türlü sağlık tedbirini resen alır. Gerektiğinde hudut kapılarına gelen her yolcudan genel bilgileri de içeren sağlık bildirimini alır. Uluslararası önemi haiz halk sağlığı acil durumunda, ilgili araca kontrol önlemleri uygulamak gerekirse, araçta bulunanlardan gerekli görülenler teşhis, tedavi, tecrit ve diğer sağlık işlemleri için en kısa sürede, yükleri ile birlikte, sağlık görevlisi gözetiminde, kimse ile temas ettirilmeden ilgili sağlık kuruluşlarına veya daha önceden belirlenmiş karantina altına alınacak alanlara gönderilir. Bulaşık aracın mikrop ve vektörlerden temizleninceye kadar karantina yerinde bekletilmesi için ilgili kuruluşlar bilgilendirilir.

(5) Hudut kapılarında halk sağlığı riskini ilgilendiren uluslararası düzeyde yayılabilecek bulaşıcı hastalıklar tehdidi bulunması halinde kişi ve araçlardan alınması gereken numunelerin tahlilleri sınır kapısına en yakın Refik Saydam Hıfzıssıhha Başkanlığına bağlı laboratuvarlarda veya halk

sağlığı laboratuvarlarında ücretsiz yapılır.

Deniz hudut kapılarında sağlık denetimleri

MADDE 5 – (1) Deniz hudut kapılarına yurt dışından gelen tüm gemiler, deniz sağlık bildirimini vermek zorundadır. Bildirimlerde risk bulunmadığı değerlendirilen gemiler serbest pratika olarak Türkiye limanlarına yanaşabilir. Serbest pratika almayan gemilere temas edilmesi yasaktır. Limanda gemi sağlık denetim görevlileri tarafından yapılacak gemi sağlık denetimleri, ulusal ve uluslararası mevzuat hükümlerine göre yapılır ve belgelendirilir. Gemiler halk sağlığı riskleri ve seyir güvenliği için, yaşam mahalleri, revir, gıda, hijyen, vektör ve diğer sağlık şartları açısından denetlenir.

(2) Gemi sağlık denetim görevlilerinin seçimi, sertifikalandırması, iş ve işlemleri, Genel Müdürlükçe hazırlanıp Bakan onayı ile yürürlüğe konulacak yönergeye göre yapılır.

Hava hudut kapılarında sağlık bildirimleri

MADDE 6 –(1) Hava hudut kapılarına gelen uçakların hangilerinden ve hangi durumlarda sağlık bildirimini alınacağı; DSÖ, Bakanlık ve ulusal odak noktasının uluslararası halk sağlığı acil durumuna ilişkin öngörülere doğrultusunda, Genel Müdürlükçe belirlenir.

Kara hudut kapılarında sağlık denetimleri

MADDE 7 –(1) Kara hudut kapılarında uygulanması gereken sağlık denetimleri, halk sağlığı acil durum planlarına göre yürütülür. Kara hudut kapılarında görev yapacak sağlık denetim görevlileri sınır kapısının bulunduğu ilin sağlık müdürlüğü tarafından görevlendirilir. Kara hudutlarında görev yapacak sağlık denetim görevlilerinin planlanması, eğitimi ve gerektiğinde denetimi Genel Müdürlükçe yapılır. Kara hudutlarında görev yapmak üzere eğitim verilmiş ve görevlendirilmiş sağlık personeli Genel Müdürlükçe belirlenen iş tanımı kapsamında çalışmalarını yürütmekle yükümlü olup, hudut kapılarında yürütülen sağlıkla ilgili iş ve işlemlerden Genel Müdürlüğe karşı sorumludur.

(2) Demiryolu hudut kapılarında yürütülecek iş ve işlemler, kara hudut kapıları kapsamındadır.

Göçmenlere yapılacak işlemler

MADDE 8 – (1) Düzenli veya düzensiz göçmenlerin ilk sağlık denetimi ve sonrasında uygulanacak sağlık tedbirlerinin belirlenmesi, gerektiğinde tecrit ve karantina uygulamaları öncelikle en yakın merkezdeki sağlık personeli tarafından yapılır. Merkez bulunmayan yerlerde yakalanan düzensiz göçmenlere uygulanacak sağlık işlemleri ise Genel Müdürlükçe eğitim verilmiş ilgili sağlık müdürlüğü hekimlerince yapılır. Göçmenlere veya ülkeye giriş izni verilmeyen kabul edilemez yolcu kapsamındaki yabancılara uygulanacak koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetlerine ilişkin tetkik ve tedaviler ilgili sağlık müdürlüğü tarafından planlanır ve gerçekleştirilir.

(2) Türkiye'nin taraf olduğu ikili veya çok taraflı geri kabul akitleri gereğince, Türkiye'de kabul edilmesi kararlaştırılmış olan üçüncü ülke vatandaşlarının diğer akit taraftan teslim alınması sırasında Genel Müdürlükçe belirlenen sağlık personeli de hazır bulunur.

Cenazelere yapılacak işlemler

MADDE 9 –(1) Cenazelerin naklinde, Cenazelerin Nakli Anlaşması hükümleri uygulanır. Dışişleri Bakanlığı görüşleri de alınarak, Genel Müdürlükçe belirlenen risk algılamasına göre belirlenen bölge ya da ülkeden gelmeyen uluslararası nakil şartlarını haiz cenazelere, hudut kapılarında hiçbir işleme tabi tutulmadan sağlık açısından Türkiye'ye giriş izni verilmiş kabul edilir. Uluslararası halk sağlığı acil durumu bildirilen ya da Genel Müdürlükçe risk algılaması kapsamında düşünülen bölgelerden gelen cenazelere ise yetkilendirilmiş tabibin bilgisi doğrultusunda sağlık denetim görevlisince giriş izin belgesi düzenlenir. Hudut kapılarında uluslararası nakil şartlarını haiz cenazelere, cenazelerin çıkışında sağlık denetim görevlilerince herhangi bir işlem yapılmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Enfekte bölgeler ve uygulanacak sağlık önlemlerinin duyurulması

MADDE 10 – (1) Genel Müdürlükçe, uluslararası halk sağlığı acil durumu bildirilen ya da risk algılaması kapsamında düşünülen bölgeler ile yasa dışı göçmenlerin geldiği ülkelerin sağlık durumları da takip edilerek, alınması gereken önlemler ilgili kurum ve kuruluşlara duyurulur.

Eşgüdüm

MADDE 11 –(1) Hudut kapılarında yaşanacak halk sağlığı acil durumlarında merkezin sağlıkla ilgili belirleyeceği her türlü tedbir, mülki idare amirinin koordinasyonunda ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından işbirliği içerisinde ve öncelikle yerine getirilir.

Yürürlükte kaldırılan yönetmelik

MADDE 12 –(1) 7/5/1979 tarihli ve 16630 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hudut Sağlık Denetleme Merkezleri Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik 1/1/2012 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sağlık Bakanı yürütür.

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	Sayısı
	17/9/2011	28057
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazete lerin		
	Tarihi	Sayısı
1.	17/8/2019	30861
2.		